

ROMÂNIA EROICĂ

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ „CULTUL EROILOR“
REVISTĂ TRIMESTRIALĂ - EDITOR FONDATOR COLONEL (r) PETRE STOICA

FĂURITORI DE NEAM ȘI ȚARĂ

MIHAI VITEAZUL
1600

ALEXANDRU IOAN CUZA
1859

FERDINAND
1918

„Neamul devine etern prin cultul eroilor“
Nicolae Iorga

Nr. 27 • 2004
- SERIE NOUĂ -

MONUMENTUL EROILOR SASCA MICĂ, JUD. SUCEAVA

MOTTO:

S-au stins de mult ecurile luptelor glorioase ale ostașilor români din timpul celor două războaie mondiale. Peste fostele câmpuri de bătălie înroșite de sângele vărsat, vremea și-a nins anii, florile de câmp au desenat curcubee, iar acolo unde au fost cândva tranșee betonate, unde s-au jertfit vieți și s-au spulberat visuri, oamenii zilelor de azi culeg roadele verilor și toamnelor noastre bogate. S-au scurs multe decenii de când bravii ostași ai României, prin faptele lor de arme pe câmpul de onoare, au înscris pe harta țării repere sacre ale eroismului românesc.

Da, soldatul român, simplul ostaș român multiplicat în zeci de mii de ființe, de bărbați ai curajului și ai datoriei, condus în lupte de cadre competente, pătrunse și ele până în ultimele fibre ale inimii de sentimentul datoriei, s-a ridicat mai înalt mai stâncos, mai mândru decât Carpații și a biruit, a învins! Dar ce greu tribut de sânge plătit România! Rămăseseră pe câmpul de luptă mulți, foarte mulți din cei mai buni fii ai săi. Mii, zeci de mii de soldați, subofițeri și ofițeri români au sfârșit răpuși de gloanțe, de schije sau de vârf de baionetă.

Ne întrebăm și astăzi, cu respect și admirație până a se ajunge la aceste victorii de dimensiuni istorice, cât zbulcium ostășesc s-a consumat. Câte suferințe au trebuit îndurate! Câte case au rămas îndoliate! Fluvii de lacrimi au curs pentru cei ce nu s-au mai întors la vetre!

Familii întregi de viteji. Toți acești ostași au luptat înfrățiți pentru o cauză dreaptă, încheindu-și biografia în mod eroic, pe câmpurile de luptă. Ei au apărut cu piepturile lor fiecare palmă din pământul invadat de dușman, adăugând astfel o măreață și nepieritoare pagină de glorie și de vitejie la hronicul neamului românesc. Ce visuri umane au dispărut odată cu ei? Pe cine au iubit? Ce doruri le-au încălzit clipele dintre lupte? Ce ochi i-au plâns? Sunt întrebări asupra cărora este aproape imposibil să se răspundă!

Oameni ai acestor plaiuri moldave, să ne facem din plin datoria! Să ne plecăm cu pioșenie și respect în fața EROILOR care și-au jertfit viața pentru vatra și neamul românesc! Să nu-i uităm niciodată pe cei care, în clipele supremei încleștări și-au spus:

„Statuile, monumentele și lăcașurile de odihnă ale eroilor și martirilor neamului sunt pentru trupul țării ca și icoanele în casele noastre”

✎ Nicolae IORGA

„De-o fi să mor, Tu Doamne, dă-mi o moarte vitejească,

Un glonte-n floarea din chipiu în luptă mă izbească!
Nu voi să mor pe căpătâi, cum mor toți nevoiașii,
Pe-oțeluri ori pe-un mușuroi, adorm ostașii!
Schilavu-mi trup, înfășurat în pânză tricoloră,
Mi-l plângă trâmbițașii mei, nu mamă, nu suroră...
Cu coif, cu armele gătit, un mire ales de moarte,
Nu cioclii, pe grumazul lor, soldații să mă poarte!“

Românule, ai o datorie sfântă: să nu îți uiți trecutul și să nu-i uiți eroii! și pentru ca acest eroism să rămână mereu treaz în conștiința generațiilor de ieri, de azi și de mâine, aici la Sasca Mică s-a luat hotărârea ridicării unui monument al eroilor, spre slava celor care și-au dat bunul lor cel mai scump - viața - pe câmpurile de bătălie din cele două războaie mondiale.

Situat în curtea bisericii satului, în partea de nord-est, se profilează silueta impunătoare a

Monumentului Eroilor, simbolul unei adânci recunoștințe față de glorioșii fii ai satelor din comuna Sasca, a căror memorie nemuritoare va dăinui în veci în inima și mintea urmașilor lor. Ideea ridicării unui monument al eroilor a aparținut unui grup de săteni în frunte cu Grigore Popescu și Litianu Petru, oameni înstăriți ai satului Sasca Mică. Un rol important în ridicarea monumentului și în buna desfășurare a lucrărilor l-a avut și Primăria Sasca prin reprezentanții săi și consilierii comunali.

Argintul viu al ridicării și construirii monumentului a fost Grigore Popescu, om înstărit al satului, cu putere financiară, filantrop și mare patriot, care a colindat împrejurimile comunei Sasca în căutarea unui model pentru monument, oprindu-se în cele din urmă asupra monumentului de la Văleni - Poiana Mărului, în picioare și astăzi. Piatra fundamentală a monumentului, a fost pusă la data de 10 mai 1937, în timpul domniei regelui Carol al II-lea, la eveniment participând oficialitățile comunei, inițiatorii ridicării monumentului și mulți săteni ai comunei Sasca. Cheltuielile cauzate (implicate, aferente) de ridicarea monumentului au fost suportate în cea mai mare parte de către sătenii înstăriți din Sasca Mică și de primăria Sasca. Construcția s-a derulat pe parcursul a trei luni, în intervalul iunie - august, executant fiind Iacob Pezamosca, constructor zidar din localitatea Borca, județul Neamț. Monumentul are o înălțime de 5 m, circumferința la bază măsoară 4 m, planul construcției este sub formă de cruce. Fundația este solidă, dată de bolovanii aduși de săteni din albia râului Moldova, pe care s-a înălțat apoi monumentul construit din beton armat.

Pe monument au fost gravați inițial, pe fațada nordică, eroii căzuți și invalizii din primul război mondial, iar în anul 1948, pe fațada sudică, au fost trecuți eroii, invalizii din cel de-al doilea război mondial. Festivitatea de inaugurare a monumentului a avut loc la data de 30 august 1937, oficiindu-se un Te Deum, urmat de sfințirea noii construcții de către un sobor de preoți. Au participat cu bucurie la această sărbătoare locală, oficialitățile comunei, mulți locuitori ai comunei Sasca, care au asistat apoi și la o paradă militară susținută de Regimentul 16 Infanterie din Fălticeni. Festivitatea s-a încheiat spre seară cu horă și bal pentru tinerii satului la conacul boierului Gogu Zamfirescu. Pe zidul de piatră al monumentului sunt gravate numele nemuritorilor

care și-au jertfit viața în bătăliile din cele două războaie mondiale.

Astfel pe fațada nordică sunt prezentate luptele la care au luat parte: Mărășești, Mărăști, Tg. Ocna, Oituz, Cășna, Cărbunești, Jiu, Olt Argeș, Mizil, București, Ploiești și Buzău, unde unii au căzut la datorie, iar alții au fost răniți, rămânând mutilați. Au căzut în lupte 22 de eroi și au rămas invalizi 16 soldați din comuna Sasca. Monumentul eroilor din Sasca Mică a cunoscut în timp de 66 de ani, mai multe renovări, identificându-se următoarele etape:

1. Etapa anilor 1970, când vor fi gravate pe zidul de piatră - fațada sudică - și numele eroilor căzuți la datorie pentru neam și țară în timpul celui de al doilea Război Mondial. Inițiativa a aparținut domnului Popescu Teodor care cu sprijinul primăriei și al preotului paroh Vlad Mircea și al enoriașilor, a completat lista de eroi de pe monument. Lucrarea a fost executată de domnul Pamfil Croitoru din satul Cornu Luncii și de domnul învățător Avarvarei Petru.

2. Etapa anilor 1975, când din inițiativa consilierilor bisericești - Popescu Teodor, Davidel Gheorghe, Iacob Costache, Munteanu Vasile și a preotului paroh Vlad Mircea, monumentul Eroilor este complet renovat - tencuit, vopsit, întărite cu bronz auriu numele eroilor, îngrădit cu gard și plantați brazi. Lucrările de renovare au fost efectuate de domnia Avarvarei Petru și Croitoru Pamfil.

3. Etapa anilor 1980, când la inițiativa preotului paroh Marian Ionel, având și sprijinul enoriașilor, monumentul este din nou renovat, fiind sfințit cu prilejul Zilei Eroilor în prezența locuitorilor satului și a elevilor școlii, care au prezentat un frumos program artistic în memoria ostașilor români căzuți la datorie. De altfel, din 1992, elevii școlii, în frunte cu cadrele didactice sunt prezenți an de an la manifestările dedicate Zilei Eroilor, omagiind prin serbări și depuneri de coroane jertfa înaintașilor lor în apărarea gliei străbune.

4. Etapa anilor 1992, când la inițiativa preotului paroh Cojocar Constantiu și a episcopului bisericii, domnul Munteanu Mihai, monumentul cunoaște o renovare generală - tencuit, vopsit, rescrierea pe fațada nordică a regelui Carol al II-lea, nume șters de pe monument de organele de conducere comuniste. Sfințirea monumentului a avut loc chiar de Ziua Eroilor - Înălțarea Domnului - ,oficiată de părintele Cojocar Constantiu, în prezența locuitorilor satului și a elevilor școlii, care au prezentat un frumos

program artistic în memoria ostașilor români căzuți la datorie. De altfel în anul 1992, elevii școlii, în frunte cu cadrele didactice sunt prezenți an de an la manifestările dedicate Zilei Eroilor, omagiind prin serbări și depuneri de coroane, jertfa înaintașilor lor în apărarea gliei străbune.

5. Etapa 2003, când în luna aprilie, la sugestia domnilor Niga Neculai, colonel în rezervă și Davidel Dumitru, maistru militar principal în rezervă, de a aduce două piese de artilerie pentru a flanca Monumentul Eroilor, s-a constituit un comitet de organizare alcătuit din domnii: Iacob Petrișor - profesor de istorie - geografie și directorul școlii, Bălan Daniel - preotul paroh, Fron Gheorghe - directorul Spitalului Sasca, Agavriloaiei Corneliu - primarul comunei Cornu Luncii.

În urma consultărilor cu inițiatorii mai sus menționați, s-a luat hotărârea de a se înzestra Monumentul Eroilor din satul Sasca Mică cu două piese de artilerie, calibru 57 mm. În urma demersurilor efectuate de către domnul Davidel Dumitru și Primăria Cornu Luncii, prin adresa nr. 1350 din 25.03.2003 către M.A.N. - Direcția Relații Publice, se aprobă piesele solicitate - 2 tunuri calibru 57 mm, model 1943, demilitarizate.

Costurile de demilitarizare și transportul celor două piese de artilerie s-au ridicat la suma de 8.717.408 lei, cheltuieli ce au fost suportate de către domnii Niga Neculai și Davidel Dumitru.

La inițiativa domnului Davidel Dumitru, la 2 mai 2003 se întocmește un Proiect de Platforme înzestrare monument de către domnul inginer Sârghi Gheorghe. Pe baza proiectului astfel întocmit încep lucrările de construcție a platformelor pe care vor fi amplasate, lateral cu monumentul, piesele de artilerie achiziționate.

Lucrările au demarat după data de 10 iulie, fiind efectuate de către o echipă de tineri din satul Sasca Mică, inimoși și patrioți - Păiuș Daniel, Coca Dorel, Sandu Vasile, Scutaru Gelu, Butnaru Constantin, Apostol Ionel, Pântea Cezar, Apopei Dan, precum și din satul Sasca Nouă - Davidel Nicușor și Davidel Florin.

S-a remarcat și ajutorul deosebit al unor cetățeni ai satului, care au transportat cu factoarele proprii din albia râului Moldova, balastul și sortul necesar lucrărilor de construcție a amplasamentelor pentru tunuri, dintre care-i amintim pe: Dascălu Aurel, Davidel Ticușor, Popovici Adrian, Cojocariu Constantin, Simion Gheorghe, Bozonc Mihai, Ștefănescu Gheorghe, Ștefănescu Costel, Apostol

Ionel, Zaharia Gheorghe. Demn de lăudat este și gestul domnilor Popovici Costache și Bistriceanu Neculai, care au donat peste 30 metri lanț, necesari ornării stâlpișorilor ce îngrădesc mpmumentul, precum și domnul Fron Gheorghe care a donat 18 metri țevă.

În paralel cu lucrările de construcție a celor două amplasamente, s-au efectuat și lucrări de renovare a monumentului: spălat, vopsit, - de către familia Brădățeanu Toader și Silvia, care au dat o nouă imagine, sărbătorească, monumentului. Monumentul este flancat, pe lângă cele două tunuri și de două drapele - al României și al U.E. de dimensiuni mari, amplasate pe două catarge din țevă. Toate materialele necesare înzestrării și renovării monumentului: ciment, stâlpi, vopsea, drapele au fost suportate de domnii Davidel Dumitru și Niga Nicolae, inițiatorii acțiunii începute în luna iulie 2003 și alți sponsori.

Festivitatea de sfințire a drapelului și a monumentului a avut loc la data de 30 august 2003, cu ocazia hramului bisericii, slujba arhierescă fiind oficiată de Î.P.S. PIPMEN, ARHIEPISCOP AL SUCEVEI și RĂDĂUȚILOR, urmată de un program artistic susținut de elevii școlii din Sasca Mică, îndrumați de domnul director Iacob Petrișor. Momentul festiv a fost continuat cu o paradă militară, iar fanfara militară a intonat imnul național - Deșteaptă-te române! și câteva cântece ostășești.

✎ M.M. principal Davidel Dumitru

